

Memo van de gedeputeerde

drs. J.J.C. van den Hout

Gedeputeerde Natuur, Water en Milieu

Onderwerp

Communicatie aan ondernemers over
het Ondernemend Natuurnetwerk

Datum

23 april 2018

Documentnummer

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Kopie aan

Van;

Johan van den Hout

Telefoon

(073) 681 26 54

Email

jvdhout@brabant.nl

Bijlage(n)

Geachte Statenleden,

In het woordvoerdersoverleg van 23 maart 2018 heb ik u toegezegd om u (via de directeur van het GOB) te informeren over de communicatie over het Ondernemend Natuurnetwerk aan ondernemers.

In deze memo treft u een analyse aan van "ondernemen en natuur" en een overzicht van de activiteiten die het GOB in de afgelopen maanden heeft ondernomen.

Zowel de analyse als het overzicht is opgesteld door het GOB. Ik kan me geheel vinden in deze analyse en constateer dat het GOB alles in het werk stelt om ondernemers te interesseren voor het Ondernemend Natuurnetwerk.

Analyse:

- 1) Ondernemen en natuur staat in Nederland in de kinderschoenen. Natuur is traditioneel iets van de overheden en de natuurorganisaties. Voor veel ondernemers is het onbekend terrein. Er zijn mede daarom ook nog niet veel succesvolle voorbeelden, waardoor andere ondernemers geïnspireerd kunnen worden om natuur en economie succesvol te combineren.
- 2) Het Ondernemend Natuurnetwerk, en de mogelijkheden om daar als ondernemer aan bij te dragen, zijn nog niet breed bekend onder ondernemers. Onbekend maakt onbemind.
- 3) Natuur maken in Nederland is niet eenvoudig. De complexiteit en regeldichtheid is aanzienlijk.
- 4) Natuur maken is een kostbare aangelegenheid. Er is namelijk grond voor nodig en de grondprijs in Brabant is aanzienlijk.

Aanpak:

Op basis van deze analyse heeft het GOB afgelopen maanden onderstaande activiteiten ondernomen.

Ad 1)

Goede ONNB-voorbeelden in de etalage:

Goede voorbeelden etaleren om zo andere ondernemers te kansen van natuur en economie te laten zien:

- In onze inspiratiegids etaleren we gerealiseerde ONNB-projecten. Deze gids gebruiken we digitaal en fysiek. Recent hebben we 1000 exemplaren laten drukken om gericht uit te delen.
<https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/inspiratie>
- Ook in onze maandelijkse nieuwsbrief (ruim 1200 ontvangers) en via onze sociale media (Twitter, Facebook en LinkedIn) besteden we gericht aandacht aan goede voorbeelden.
- Samen met alle manifestpartijen worden filmpjes gemaakt van goede voorbeelden. Ook deze worden digitaal verspreid. Bijvoorbeeld:
<https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/inspiratie/natuur-landbouw-ondernemend-natuur netwerk-op-de-regte-heijden>

Datum

26 januari 2018

Stuknummer

Concept ontwikkeling:

De ONNB-initiatieven die we tot op heden ontvangen zijn veelal gebaseerd op een combinatie van voedselproductie & natuur. Wij denken dat ook de combinatie van energie & natuur een succesvolle vorm van ONNB kan worden. Daartoe hebben we een concept gelanceerd om via een soort 'transitie' te komen tot nieuwe natuur. Meer weten kijk dan op:

<https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/website-combineren-natuurontwikkeling-en-opwekking-energie>

Over dit concept hebben we actief gecommuniceerd. Digitaal, maar ook tijdens bijeenkomsten over energie-transitie in Brabant.

We zijn over deze nieuwe vorm van ONNB momenteel met diverse ondernemers, het Energiefonds van de BOM en (samenwerkende) gemeenten in gesprek.

Samenhang in verschillende opgaven zoeken:

We proberen samenhang te zoeken met de andere opgaven die Brabant kent. Dit vergroot ons inziens de kansen op een succesvolle realisatie. Dit doen we onder andere door actief mee te doen met initiatieven zoals Brood en Spelen:

<https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/brood-en-spelen>

Ook werken we, in het kader van het flankerend beleid, actief samen met de medewerkers van de provincie. Voor sommige ondernemers is het ONNB (bijvoorbeeld in een vorm van natuurinclusieve landbouw) een optie.

Pilot Voedselbossen

We bereiden een grootschalige pilot "voedselbossen" voor met de Stichting Voedselbossen Nederland en de HAS. Inzet hierbij is 20 hectare grond van het Groen Ontwikkelfonds Brabant. De samenwerkingsovereenkomst hiertoe wordt binnenkort ondertekend.

We willen met deze pilot een praktijkvoorbeeld realiseren van een rationeel voedselbos; dus een voedselbos met een reëel verdienmodel. De hobby voorbij zeg maar. Alle gegevens rondom deze pilot gaan we openbaar maken, zodat iedereen kan meekijken in de kosten en baten van dit voedselbos.

Kennisontwikkeling van natuur en economie

We proberen ons steentje bij te dragen in de kennisontwikkeling rondom natuur en economie. Dit doen we onder andere door actief samen te werken met het lectoraat Natuur en Economie aan de HAS.

Binnenkort sluiten we ook aan bij de Green Deal Voedselbossen om zo ook landelijk kennis te delen rondom het realiseren van natuur en economie.

Natuurlijke ondernemers uitdagen

Het Groen Ontwikkelfonds Brabant heeft met de recente 'prijsvraag' Natuurlijk Ondernemen ondernemers en burgerinitiatieven uitgedaagd om verfrissende ideeën te bedenken voor acht clusters van percelen (dus inzetten van grond van het Groen Ontwikkelfonds Brabant om plannen voor natuur en economie te stimuleren) in het buitengebied van Brabant. Tot 14 januari 2018 konden plannen worden ingediend. In totaal ontving het Groen Ontwikkelfonds Brabant 18 ondernemingsplannen. In totaal zijn 7 clusters gegund. Meer informatie? Kijk dan op:

<https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/grond-aankopen/prijsvraag>

Rondom deze actie Natuurlijk Ondernemen organiseren wij publicitaire acties, zoals gerichte en soms betaalde inzet van sociale media (Facebook als voorbeeld), persberichten in lokale en regionale media en het uitnutten van mijlpalen (start van de prijsvraag, bekendmaking winnaars, enzovoort).

Datum

26 januari 2018

Stuknummer

Ad 2)

Om de bekendheid te vergroten besteden we veel tijd en energie aan communicatie over het Ondernemend Natuurnetwerk.

Dat doen we via:

- Nieuwe werkwijze gebiedsgericht persoonlijk benaderen van eigenaren in het NNB om samen te zoeken naar de mogelijkheden, waarop de onderneming kan bijdragen aan natuurontwikkeling en hiermee de onderneming weer kan versterken. Deze werkwijze hebben afgelopen maanden voor het eerst toegepast in het Halsters Laag. De eerste resultaten zijn positief.
- Bezoeken van beurzen, bijeenkomsten en ophoepjes. Afgelopen maanden waren we op onderstaande evenementen om iets te vertellen over het ONNB:
de Biobeurs (Vakbeurs Biologische landbouw), ZLTO congres, ZLTO regiobijeenkomsten
(<https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/bijeenkomsten-ondernemend-natuurnetwerk>), bijeenkomsten ANV (Agrarische Natuurverenigingen), Voedselbossenconferentie van het Netwerk agroforestry, ledenvergadering Brabants Particulier Grondbezit en de conferentie Natuur in Eigen Hand.
- Een ONNB-eigen pagina op de website groenontwikkelfondsbrabant.nl;
<https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/ondernemend-natuurnetwerk-brabant>
- Gerichte berichten over ONNB verspreiden via website, maandelijks nieuwsbrief) en sociale media (Twitter, Facebook en LinkedIn);
- Gebiedsprocessen starten altijd met een publicatie in een lokaal huis-aan-huis-blad, waarin particulieren en ondernemers worden uitgenodigd om mee te doen. Zie voorbeeld van zo'n publicatie op onze website:
<https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/geld-en-grond-beschikbaar-voor-verborgen-raamvallei>

Ad 3)

Natuur maken is niet eenvoudig. Daarom besteden we, Groen Ontwikkelfonds Brabant en Werkeenheid NNB, veel tijd en energie aan het begeleiden van en meedenken met individuele ondernemers, die ambitie hebben met ONNB. De ervaring leert dat de mogelijkheden om natuur en economie te combineren altijd maatwerk (per bedrijf en locatie) vraagt. Individuele begeleiding is dus noodzakelijk.

Datum

26 januari 2018

Stuknummer

Hoe doen we dat?

- keukentafel gesprekken door medewerkers van de Werkeenheid NNB met ondernemers die zich melden met een idee/plan;
- snel vragen beantwoorden en onduidelijkheden snel uitzoeken; bijvoorbeeld vragen over de kwalitatieve verplichting (eeuwigdurende verplichting roept vragen op);
- snelle afhandeling subsidieaanvragen, zodat ondernemers snel weten waar ze aan toe zijn.

Soms ontstaan er vragen, die voor meerdere ondernemers relevant zijn. Deze vragen pakken we ruimer op. Voorbeeld: het realiseren van nieuwe natuur in het kader van ONNB roept een aantal fiscale vraagstukken op. Momenteel zijn we hierover in gesprek met de belastingdienst. Hopelijk leidt dit tot antwoorden, waardoor een aantal onzekerheden die er bestaan verdwijnen.

Ad 4)

Natuur is een kostbare aangelegenheid. De ervaring leert dat partijen (veelal startende en bestaande ondernemers) soms wél een inhoudelijk goede bijdrage willen leveren aan het realiseren van het natuurnetwerk Brabant, maar niet in staat zijn om zelf direct de grond te kopen. Voor deze groep van initiatiefnemers is meerjarig pachten, in combinatie met kopen op termijn, een aantrekkelijk alternatief. Wij willen deze nieuwe natuurmakers graag betrekken bij het realiseren van Natuurnetwerk Brabant.

Het Groen Ontwikkelfonds Brabant is daarom al met pilots gestart om te onderzoeken hoe de verschillende pacht- en koopmogelijkheden succesvol in de praktijk kunnen worden toegepast. Momenteel worden de resultaten van deze pilots geëvalueerd. In de loop van 2018 komen we met maatregelen om deze nieuwe natuurmaker tegemoet te komen met alternatieve pachtvormen.

Met vriendelijke groet,

Johan van den Hout,
Gedeputeerde Natuur, Water en Milieu